

ايرتات جمهوريه سوسياليستي

هفته لوق سياسي ، ادبي ، علمي غزته در

جلد : ۳

سنه : ۲ ۱۳ ربيع الاخر ۱۳۳۶ جمعه ايرتسي ۲۶ كانون ثاني ۱۹۱۸ نومرو ۲۱ — ۵۲

غزل شاهانه

[فاضل محترم علي اميري افندي حضرتاري طرفدن اهدا بيورلشدرد :
ياوز سلطان سليم خان حضرتلرينك شوغزل عاشقانه وشاهانه لري طوقپوشراي هايوني
كتبخانه سندن مأخوذدر.]

يار بزم ايتك ديلر شاهانه بيرام ايرتسي
كم كم ايتسون شان آلوب خمخانه بيرام ايرتسي

روحه راحتر باغشدر راح اولوب آب حيات
هجر لعلك صائمي عطشانه بيرام ايرتسي

جان برجان سینه برسینه ولب برب ديلر
قانع اولماز بو كوكل برجانه بيرام ايرتسي

چون مي نابه يساغ اولماز كورنسه ماه عيد
دل ديلر لعلك ميندن قانه بيرام ايرتسي

ساقالب برب ايله جاي لعلك يادينه
صون برو نوش ايددم مردانه بيرام ايرتسي

قاشلري عيدنده صاغلو صوللو خنجر طاغوب
چشمي قان ايتك ديلر مستانه بيرام ايرتسي

تورک منشاه

جتلر

تورک اوروغنه یعنی عرقنه منسوب اولان اولوس وقوملر میاننده اک مهملرندن بریده (جتلر) دن . بولسم یونانیلر زماننده شمالی طونه حوالیسنده (جت) وداها شمالده (تیره جت) ، (وولغا) نهرینک شمال غربیسنده (یسا جت) ، آسیا قطعسندده بحر خزرک شرق طرفلرندده (ماسا جت) ، زمانزده هندستان ایله تیت قطعلرندده (جات) ویا (جت) وچین مؤلفینی آثارندده (یت) ویا (یتا) صورتلرندده عینی برتورک قومی اراآه ایدر .

هندستانده کی (جاتلر) برقاچ میلیون نفوسه بالغ اولهرق قطعده مذکوردهک شمال غربی و پنجاب جهتلرندده ساکندرلر . (لاروس) بو آدملرک تورک جنسه منسوب اولدقلری حالده موغوللر کی بوروللری اوقاق اولمادیغنه و سیاچه آنلره بکزه مه دکلمینه تعجب اتمکددر .

(تیرا بورد) نظرأ (جتلر) . — (ایستر) یعنی (طونه) نهری حوالیسی سکنه سنیک اک قدیم زمانلرندن بری صورت انقاسنه نظرأ اهالی مذکوردهک قاره ده کیز یعنی شرق جهتنده بولونان قسمنه (جت) و (ایستر) نهرینک منبعی ایله (جرمانیا) یعنی غرب جهتنده ساکن اولان قسمنده (داک) ویا (داق) ناملری ویرلمکده در . « [جلد ۲ صحیفه ۲۸]

« یونانیلرک (تراك) لر ویا (تراق) لر یعنی روم ایلی اهالی قدیمه سی ایله همجنس عد ایتکلری (جتلر) اساسا عینی جنسه منسوب اولان (میسینه) لر ایله برابر (ایستر) نهرینک طرفینده ساکن ایدیلر . « [جلد ۲ صحیفه ۱۳]

« (جتلر) ایله (داکلر) و (تراکلر) عینی لسانی تکلم ایدرلر . « [جلد ۲ صحیفه ۲۷] ، [۲۹]

جتلرک ممانکی ایستر نهری ایله جرمانیا بیننده امتداد ایدر واک شمالده (تیره جتلر) بولونور . [جلد ۱ صحیفه ۱۵۳ ، ۲۰۹ ، جلد ۲ صحیفه ۴ ، ۱۲ ، ۲۹ ، ۴۳] .

نسلاً (جت) اولان ادبای یونانیه دن (مه نادر) لسان یونانیده یازمش اولدیغی بر اثرنده دیرکه : « بز ، تراکلر ، موجود اولدقجه ، خصوصیه بز ، جتلر ، — چونکه بن جم و اصلم ایله مفتخرم — » [جلد ۲ صحیفه ۱۶] .

(جتلر) (یره پیستاس) نام حکمدارلرینک زماننده رومالیلری تلاشه دوشوره جک قدر کس قوت و مکنیت ایتشلر و فقط مشارالیهک مقتولا وفاندن صوکره باش کوسترن نفاق یوزندن حکومتلرینه ضعف ظاری اولغله (سه زار اوکوست) بونفاقدن بالاستفاده اوزرلرینه عسکر سوق ایدمه رک انحطاطلرینی موجب اولمشدر . وقتیه خارجه ایکیز بیک کشی قوتنده اردو سوق ایدن بوقوم نهایت الامر رومالیلره قارش کندیجی مدافعه دن عاجز قالمشدر .

سترابون آناتولییده چاناق قلعه سی و قدیم (ترووا) جهتلرندده یاشامش اولان (میسینه) نام اهالی قدیمه ک طونه بونی و تراکیاده ساکن اولش اولان (میسینه لر) دن اولدیغی اثبات ایتک

ایچون کندينيك زمانده ييله طونه نك شمال جيتندن قاله رق ترا كيايه گلش اولان اللي بيك جته دخی يونام ویرلديكنی درميان ایدیور [جلد ۲ صحیفه ۲۷] .

دوروس (نظراً) (هپتار) . — « (جتار) آوروپا (سکیت) [۱] لزنددر . برچوق زمان باتقان سلسله جبالله طونه نهري پینده ساکن اولدقدن صوکره قبل المیلاد ۱۰۰۰ تاریخنده (دارا) طرفندن تحت انقیاده آلمشلر وبعده (کلت) لر ، (ماکدونیا لیلر) و بویوک اسکندر ایله محاربه ایدمرك نهایت طونه نك شماله کچمشلر و (داک) لر قارشمشلردر . (سه زار) زمانده (جتار) ك حکمداری اولان (باره بیسته نیس) بر دولت عظیمه تأسیس ایله مش ایسه ده وفاتندن صوکره ممالک انقسامه اوغرامشدر . رومالیلر ایله محاربات مدیده دن صوکره جتارک بر قسم ممالکی (ترازان) طرفندن ضبط ایدلش و فقط برطاقم جت قبیله لری شماله طوغری چکیله رك (غوت) لر قارشمشلردر .

(مغزوری ریپولر) قاموس اعظمه نظراً (هپتار) . — « (جتار) آوروپا (سکیتلر) ندن اولوب اولاً طونه نهرینك صاغ ساحلی ایله زمانزه ده (ترانیلوانیا) ، (بوقوینا) ، (اولاحیه) ، (مولداویا) ده وبعده اوانلده (جتار محراسی) تسبیه اولونان (به ساراینا) ده ساکن اولمشلردر . (آناخارسیس) نام مشهور سکیت فیوزوف بوقومدندر . برنجی (دارا) جتلی موقه تحت اطاعته آلمش و بویوک اسکندر آنلر ایله عقد اتفاق ایله مشدر . برنجی عصر میلادیده (جتار) (داکتر) ایله برلشمشلردر . »

(مترابوره) (نظراً) (ماسا جتار) [۲] . — « اک قدیم زمانلردن بری بحر خزرك اوتیه طرفنده (یعنی شرقنده) ساکن اولان (سکیت) لر (ماساجت) و (ساک) [تلفظ حقیقیسی] اسلری ویرلمکده در . » [جلد ۲ صحیفه ۴۱۹]

« بحر خزردن صوکره ایلك تصادف اولونان سکیتلره صورت عمومیه ده (دای) نامی ویریلیر ایسه ده بونلرک جهت شرقیه سنده بولونانلره بالخاصه (ماساجت) و (ساک) دیرلر . بوحوالیده ساکن اولان دیگر قوملره کلنجه هر نه قدر بونلردن هر برینك آریجه براسی وار ایسه ده جمله سنه بردن عرقلری اعتباریله سکیت نامی ویریلیر . » [جلد ۲ صحیفه ۴۲۵]

« (به راستوسته ن) ك قولنجه (ساقارول) لر ایله (ماساجتار) ك ممالکی (اوكسوس) یعنی [جیحون] نهري ساحلی [یعنی صاغ ساحلی] لعقب ایدمرك (باختر) خطه سی ایله غرباً همحدود اولور . (ساکلر) ایله (سغداقلر) [یعنی سغدیار] ك اراضیسی ایسه هندستان حدودینه موازی اوله رق بویدن بویه امتداد ایدر . » [جلد ۲ صحیفه ۴۳۰ ، ۳۴۱]

بوراده (ساکلر) یرینه قوللائیلان (ساقارول) تعبیر معنی خالص تورججه اوله رق (ساقار) لر یعنی (ساق ارلری و آداملری) دیمکدر . نهایتنده کی (اول) لفظنه کلنجه تورججه ده (انسان و آدام) معنایه اولان و (موغول) علمنك دخی نهایتنده بولونان بولکه نك استعمالی شبهه سز (ساق) یرینه (ساقار) کلنجه سنه قوم اسنی اعتبار اولمسندن ایری کلشدر . »

[۱] بالاده بر تفصیل بیان اولندیفی اوزره قدیم یونانیلر تورکلره (سکیت) نامی ویریرلر ایدی .

[۲] بحر خزرك شرق جتنده اسکان اتمش اولان (جتار) ك اسلری بالاسنه لسان یونانیده (ماسا) لفظلرینك علاوه ایدله سنك سببی اکلاییه مامشدر .

« ماساجتلك بر قسمی طاغرده ، بر قسمی اووهده و بر قسیده میاه جاریه نك تشكیل ایتهدیكى باتاقلر ایله بونلك دروننده بولونان آطه لرده اسكان ایدرلر . بوقوم یكانه معبود اولق اوزره كوشه تاپار » [جلد ۲ صحیفه ۴۲۹]

« ماساجتلك كرك یايا و كرك حیوان اوزرنده محاربه ایدرلر واسلحه اولهرق : یای ، قیصه قلیج ، زره ، ایكى یوزلی طونجندن معمول بالغه قوللانیرلر . محاربلی هنكام جنكده آلتون قوشاق و آلتون باشلق طاقارلر ؛ حیوانلرینك كمارلی و كوكسلكرلی كذا آلتوندن معمولدر ، چونكه مملكتلرنده آلتون مبدولدر . » [جلد ۲ صحیفه ۴۲۹]

« كیحسروك ماساجتلك ایله ایلهدیكى محاربه نك نوره دوتك حكایه ایتهدیكى طرزده واقع اولدیغنی سترابون تصدیق ایدر . » [جلد ۲ صحیفه ۴۲۸]

« طاغ ماساجتلكی باشلیجه یبانی آغاچ میوه لری اكل ایدرلر و حیوانلرینی یالکین سودلریله یوكرندن استفاده ایتمك ایچون بسرلر . اووه ماساجتلكی هر نه قدر اراضی جسمیه مالك ایسه لرده چنتجیلکه تنزل ایتمكسزین كثرلی اولان حیوانلرینك ات و سودلریله تعیش ایدرلر و صوكنارلریله بطاقلر جوارنده ساكن اولان ماساجتلكر دخی بالخاصه بالق اكل ایدرلر . اخلاق جهته كلنجه بوحوالی اهالیسی جمله عینی اخلاقده بولنوب حریتلرینی سور ، فقط درشت و جنكاور آدمیلر بولمغله برابر تجارتله مألوف اقوامده كوریلن حیل و دسائسندن كاملاً بری ، استقامت و متانت طبع ایله متعایدلر . » [جلد ۲ صحیفه ۴۳۰]

(لاروس) ه نظراً (ماساجتلك) . — « اصل اسماری (جت) اولان و آوروپا (جتلكی)

ایله همجنس بولونان (ماساجتلك) اوائلده (مرغیان) [۱۶] [میك قحسی ، رانك سكونی وغینك كیرهسی ایله] خطه سی یعنی (مرو) حوالیسندن كلش قدرت و كثرلی بر قوم اولوب بحر خزر ك شرقده و سیحون نهرینك شمالنده جسیم براووهده اسكان ایدرلر ایدی . « عرقاً دكل آنجق فارسینك انتشاریله لساناً عجملشمش اولان (مرو) جتلكینك اساساً خالص توركلك اولدیغنی بوضورتله برچوق وسائط تاریخیه ایله ثبوت بولور .

(دوزوری) و (باشولیه) قاموس اعمومه نظراً (ماساجتلك) . — « لسان یونانیده

(اقبالیته) تسیه اولونان (آق هونلر) یعنی (ماساجتلك) بحر خزر ك شرقده و جیحون نهرینك شمالنده شمیدیكى توركستانده ساكن ایدیلر . بواهاینك اوروپا (جتلكی) ایله چین مؤلفینك بحث لتهكلی (یت) لر و یاخود (یه تا) لر و تیبب ایله شمالی هندستانده ساكن (جت) لر ویا (جاتلر) اولدقلرینه اصلاً شبه بوقدر . «

خلاصه . — زبرده دها مفصل اولهرق كوریله جکی اوزره (جتلك) ایله (داقلر) و (تراقلر) ك خالصی (سكیت) یعنی تورك اولدقلرینی تاریخ صورت قطعیه و واضحده اثبات ایدر .

متقاعد ارکان حربیه فریق

انور

[۱۱] (مرغیلر) دیمك اولان بوقبیله اسمی بر خطه یه علم اولشدر . بوكلمه نك اصلی (مرغویان)

اولشی ممكندر .